

ДЕФЛЯЦІЯ (лат. deflatio, від deflo — видуваю, здуваю) — одна з найпоширеніших форм **вивітрювання** гірських порід і ґрунтів в умовах сухого клімату. Ін. назва — розвіювання. Мех. силою Д. є вітер. Під його впливом відбувається видування дріб. мінерал. частинок, перенесення їх на великі відстані, сортування й акумуляція. При цьому можуть виникати різної форми долини розвіювання: видовжені — уаді, округлі — фульджі. Від тривалої дії вітру в одному напрямку утворюються нагромадження піску правил. форми — бархани. Підвітряний схил барханів завжди крутіший, його вис. досягає від 4-х до 60-ти м. При змін. напрямку дії вітру утворюються дюни, кучугури неправил. форми. Вони мають обмежене поширення. Кінцевим наслідком еолової діяльності в умовах сухого клімату є утворення

пустинь. Розрізняють кам'янисті, щебеневі, піщані і глинисті пустині. Крім мех. вивітрювання, вітер обточує і шліфує піском гірські породи, що виступають на поверхню, утворюючи ніші або печери, скелі-гриби, хиткі скелі, ніздрювате каміння, пірамідал. валуни, столові горисвідки, які поширені в більшості пустинь Азії, Пн. Америки й Африки. У степ. зоні України процеси Д. періодично відбуваються внаслідок вітрової ерозії, пилових бур.

Рекомендована література

1. Ерозія і дефляція ґрунтів та заходи боротьби з ними: Навч. посіб. Біла Церква, 2001.

Д. Є. Макаренко

Бібліографічний опис:

Дефляція / Д. Є. Макаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-23860>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).